

વાલી સહયોગી જાતે શીખવા તરફ પ્રથમ ડગ... આટલું કરીએ

વાલી મિત્રો, નમસ્કાર.

શાળામાં વેકેશન પડતાં જ આપના મનમાં આપના બાળકો હવે શું કરશે, તેમનામાં રહેલી ઉર્જાનો સકારાત્મક ઉપયોગ કેવી રીતે કરાવીએ? એવા અનેક પ્રશ્નો ઊભા થતાં હશે. પણ ખરેખર બાળકો તોફાન નથી કરતાં હોતા તેની પાસે રહેલી ઉર્જાને દેખાડતા હોય છે. બાળકોની સર્જનવૃત્તિને આપણે ક્યારેક તોફાન સમજવાની ભૂલ કરતાં હોઈએ છીએ. આપું ન થાય તે માટે આ વેકેશન દરમિયાન ચિલ્ડ્રન્સ રિસર્ચ યુનિવર્સિટી અને સમગ્ર શિક્ષાના સહયોગ દ્વારા બાળકોને ધ્યાને લઈ તેનામાં રહેલી દક્ષતા, ક્ષમતા અને તેની રૂચી મુજબની પ્રવૃત્તિઓ-પ્રોજેક્ટ્સ કરાવવાનું આયોજન કરેલ છે. હાલમાં શાળામાં પણ આપના બાળકોને દરેક ધોરણમાં પ્રવૃત્તિ દ્વારા જ શીખવવાનો અભિગમ અમલીકૃત હોય તેમને આપું કરવામાં કોઈ મુશ્કેલી નહીં પડે તેની ખાતરી છે. ધોરણ 1 થી 10 સુધીના બાળકોને ધ્યાને લઈ તેના માટે વેકેશનમાં ઘરે બેઠા વાલીના સહયોગથી દરરોજ નવી નવી પ્રવૃત્તિ-પ્રોજેક્ટ કરી શકાય તે અભિગમને ધ્યાને લઈ આપું કરી રહ્યા છીએ. આ પ્રવૃત્તિઓના નિર્માણ સમયે નીચેના હેતુઓને ધ્યાને લેવાયા છે:

- બાળક દરરોજ કોઈ એક સેવા કાર્યમાં જોડાય તેની ખાતરી કરો. (દા.ત. પક્ષીઓને ચણ કે પાણી મૂકવું, ગાયને ચારો નાખવો, વડીલોની સેવા કરવી વગેરે વગેરે)
- દરેક પ્રવૃત્તિ માટે બાળકોની વ્યક્તિગત ધ્યાને લેવાઈ છે.
- પ્રવૃત્તિમાં ઉપયોગમાં લેવાની તમામ સાધન સામગ્રી સ્થાનિક હોય તેવી, બિન ખર્ચાળ અને દરેક ગામમાં સહેલાઈથી મળી રહે તેને ધ્યાને લેવાઈ છે.
- મોટાભાગની પ્રવૃત્તિઓ બાળકોના અનુભવ જગતને પ્રાધાન્ય આપતી અને તેના રોજિંદા જીવનને સ્પર્શતી હોય તેવી પસંદ કરાઈ છે.
- દરેક પ્રવૃત્તિ સરળ, આનંદદાયી અને કઈક શીખવનાર બની રહેતી હોવાથી તે કરવા માટે બાળકનો ઉત્સાહ વધે તેનો ખ્યાલ રખાયો છે.
- આ પ્રવૃત્તિઓ કરવા માટે બાળકો ઘરના સભ્યો સાથે ખુલા મને વાતચીત કરશે, ગામના લોકોને મળશે, પડોશના સભ્યો સાથે બેસી વાતો કરશે અને તે માટે તેમને સ્વતંત્રતા મળી રહે તેવું વિચારેલ છે.
- અહીં અપાયેલ પ્રવૃત્તિઓ સીધેસીધું શિક્ષણ આપતી નથી પરંતુ પર્યાવરણીય અને અનુભવજન્ય શિક્ષણ પૂરું પાડે તેવા પ્રકારની પસંદ કરવામાં આવેલ છે. જે બાળકોને આગળના ધોરણમાં મદદરૂપ થશે.
- શાલેય શિક્ષણ માટે વર્ગમાં લીધેલા અનુભવોને ધ્યાને રાખી પ્રવૃત્તિની રચના કરેલ હોય બાળકોને પ્રવૃત્તિ કરવામાં કોઈ સમસ્યા ઊભી ન થાય તેને ધ્યાને લેવું.
- મોટાભાગની પ્રવૃત્તિઓ ભાષા, ગણિત, પર્યાવરણ, સામાજિક વિજ્ઞાન, વિજ્ઞાન સાથે સંકળાયેલ હોવાથી બાળકોને પ્રવૃત્તિ સાથે પોતાના વિષેનું પરોક્ષ રીતે જ્ઞાન પણ પ્રાપ્ત થાય તેવું વિચારેલ છે.
- વેકેશન હોવાથી શિક્ષકને પણ કોઈ ખતેલ ન પહોંચે અને વાલી સહયોગથી આ પ્રવૃત્તિઓ થઈ શકે તે માટે વ્યક્તિગત રીતે આ પ્રવૃત્તિ મોડ્યુલ નિર્માણ કરેલ છે.
- શીખવાની પહેલી શરત પ્રયોગાત્મક હોય છે તે સિદ્ધાંતને ધ્યાને લઈ આ પ્રવૃત્તિલક્ષી પ્રોજેક્ટના અભિગમનું નિર્માણ કરવામાં આવ્યું છે.
- વેકેશનના સમયની કુરસદમાં બાળકોનું શીખવાનું ચાલુ રહે રજા દરમિયાન શીખવાનો મહાવરો અટકી ન જાય તેને પણ ધ્યાને લેવાયું છે.

(પાછળ જુઓ)

- પ્રવૃત્તિની રચના સમયે વર્ગ અધ્યાપનની બાબતોને પણ ધ્યાને લીધેલ હોવાથી બાળકોને પોતાના અનુભવો અને વર્ગ વ્યવહારને પણ ચાદ કરવો પડશે જેથી બાળકોની સિદ્ધિનું સ્તર પણ આપોઆપ વાલીઓ જાણી શકશે.
- બાળકોના સમગ્રતયા વિકાસ માટે પંચકોશને ધ્યાને લઈ નિર્માણ થયેલી જુદી જુદી પ્રવૃત્તિઓના પ્રકારોમાં શારીરિક, પ્રાણિક, માનસિક, બૌદ્ધિક અને ચૈતસિક વિકાસને ધ્યાને લેવામાં આવેલ છે.
- બાળકોને આ પ્રકારની પ્રવૃત્તિઓ કરવા માટે પ્રશ્નોત્તરી, ચર્ચા, પરામર્શ, રમતગમત, કલ્પના, મુલાકાત, ઇન્ટરવ્યૂ, અવલોકન અને શોધખોળ કરવાની તકો ઊભી થાય તેવું વિચારેલ છે.
- રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ-2020 અનુસાર શિખવાની પંચપદી મુજબ બાળકોને જાતે શીખવા માટે અભ્યાસ અને પ્રયોગની તકો મળે તેવું આયોજન કરેલ છે.
- NEP-2020 અનુસાર વેકેશનમાં ઘરે બેઠા આ પ્રવૃત્તિઓ કરવાની હોવાથી શિક્ષકની જવાબદારી ઓછી થાય તેવું આયોજન વિચારેલ છે. જેથી બાળકો આ પ્રવૃત્તિઓ કરે અને જાતે કરે તેવા સિદ્ધાંતનું અનુસરણ કરેલ છે.
- આ પ્રકારની પ્રવૃત્તિઓ કરવાથી બાળકોમાં સ્થાનિક સ્ત્રોત સંદર્ભ, વ્યક્તિ વિશેષ, ગાણિતિક કૌશલ્યો, ભાષા જ્ઞાન અને જીવન કૌશલ્યોનો પણ વિકાસ થાય તેવું આયોજન કરેલ છે.
- આવતીકાલના નાગરિક તરીકે જવાબદારીનું ભાન થાય, પર્યાવરણ, વિજ્ઞાનના મૂળભૂત સિદ્ધાંતોનો ખ્યાલ મળે, સ્વચ્છતા-આરોગ્ય જળવાઈ રહે, સરકારી યોજનાઓ, બેન્કની સહાય, હક અને ફરજ માટેની બાબતોને પ્રવૃત્તિ માધ્યમે મૂકીને એક નવા અભિગમનું સ્થાપન થાય તેવા પ્રયાસો કરાયેલ છે.

ટૂંકમાં વેકેશનમાં ગૃહ અભ્યાસ સાથે બાળકોને દૈનિક નવીનતમ પ્રવૃત્તિઓ કરવા માટેની તક મળી રહે તે માટેના ચિલ્ડ્રન્સ રિસર્ચ યુનિવર્સિટી અને સમગ્ર શિક્ષાના સહયોગ દ્વારા આ ગમ્મત સાથે જ્ઞાનના પ્રકલ્પને અજમાયશી પ્રકલ્પ તરીકે મૂકીને આપણે જાતે શીખવાની બાબત પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવા તરફ પ્રથમ ડગ માંડીએ છીએ. આપના બાળકને આપવામાં આવેલ પ્રવૃત્તિ પત્રકમાં જે **QRકોડ** આપવામાં આવેલ છે તેને સ્કેન કરી આ પ્રવૃત્તિઓ કરતા સમયે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતોનું માર્ગદર્શન અને સાથે નવી નવી વાર્તાઓ, ગીતો અને અન્ય સર્જનાત્મક માહિતી જોવાનું ચૂકશો નહિ. આપના તરફથી બાળકોની પ્રવૃત્તિના અનુભવોને ધ્યાને લઈ સૂચના કે પ્રતિભાવો પ્રાપ્ત થાય તે અપેક્ષિત રહેશે. આપના બાળકોની પ્રવૃત્તિનાં ફોટોગ્રાફ્સ કે નાના વિડીયો **વોટ્સએપ નંબર 7575962929** પર મોકલવા વિનંતી. તો આવો, બાળકોને જાતે શીખવા દેવા માટે સહાયક અને સહયોગી વાતાવરણ નિર્માણ કરી શિક્ષણ ગુણવત્તા તરફના એક અભિનવ પ્રયોગના અમલીકરણ માટે સાહિયારો પ્રયાસ કરીએ.

કુલસચિવ,
ચિલ્ડ્રન્સ રિસર્ચ યુનિવર્સિટી,
ગાંધીનગર

આટલું કરીએ (ધોરણ-૧૦)

- નમસ્કાર વાલી મિત્રો. વેકેશન દરમિયાન આપના સંતાન દ્વારા ઘરે બેઠા રોજ નવી નવી પ્રવૃત્તિ પ્રોજેક્ટ કરી શકાય તેની સંભવિત યાદી આપવામાં આવેલ છે. જેમાંથી આપ શક્ય હોય તેટલી પ્રવૃત્તિઓ અથવા તેનાં જેવી પ્રવૃત્તિઓ આપના બાળક પાસે કરાવી શકો છો.
- આપેલ QR કોડને સ્કેન કરી સમયાંતરે આ પ્રવૃત્તિઓ કરવાનું માર્ગદર્શન અને નવી વાર્તા, ગીત અને અન્ય પ્રવૃત્તિની માહિતી મેળવવાનું ચૂકશો નહિ. આપના સંતાનની પ્રવૃત્તિઓનાં ફોટોગ્રાફ્સ અને વિડીયો 7575962929 મોકલવા વિનંતી.

- નાની ઉમરના ભાઈ-બહેનો સાથે ગુજરાતી સિવાયની અન્ય ભાષામાં વાર્તા-લાપ કરો.
- વાસ્તવિક જીવનના દૃશ્યો બનાવો (જેમ કે બોલ ફેંકવું અથવા રેમ્પ બનાવવું) અને ક્વાડ્રેટિક સમીકરણો(Quadratic Equation)નો ઉપયોગ કરીને તેમને મોડેલ કરો.
- તમારા મનપસંદ વ્યક્તિ (જેવી કે રમતવીર, કલાકાર, લેખક) નું કલ્પનાત્મક ઈન્ટરવ્યૂ તૈયાર કરો - પ્રશ્નો લખો અને જવાબ પણ પોતે લખો.
- તમારા ઘરને રીનોવેશન કરવા માટેના મુદ્દાઓની નોંધ કરો તથા અંદાજિત ખર્ચની નોંધ કરો.
- તમારી સ્થાનિક ભાષાના શબ્દોની નોંધ કરો પછી તેજ શબ્દોને અલગ વિસ્તારના આપના મિત્રો પોતાની સ્થાનિક ભાષામાં કઈ રીતે બોલે છે તેની નોંધ તૈયાર કરો. દા.ત. (દોડ-ઉડ, શાક-ખાટો, રોટલો-હોંગરો, ન્હાવું-ઝીલવું)
- પ્રસિદ્ધ કલાકૃતિઓમાં અથવા તમારી પોતાની ગણિત-આધારિત ડિઝાઇન બનાવીને સુવર્ણ ગુણોત્તર, સમપ્રમાણતા અને પ્રમાણનું અન્વેષણ કરો.
- તમારા ગમતા ગીતના શબ્દો અને તેની ભાવનાઓને તમારાં શબ્દોમાં લખો.
- તમારા ઘરમાં દૂધ, શાકભાજી, કરિયાણા કે અન્ય તમામ ઘરખર્ચની નોંધ રોજ રોજ કરો. તેમજ માસના અંતે કુલ ખર્ચ અને તેનાં પછીના માસે તેમાંથી કયા કયા ખર્ચમાં કરકસર કરી શકાય તેની સમીક્ષા કરવી. (કઈ ચીજ ક્યાંથી ખરીદવાથી ફાયદો થઈ શકે તેની પણ નોંધ રાખવી)
- પુસ્તકના કોઈ પાત્રને ધ્યાને રાખીને એ પાત્રના દૃષ્ટિકોણથી સમગ્ર વાર્તાનો એક નાનો ભાગ ફરીથી લખો.
- તમારાં ઘરમાં ચાલતી બેંક દ્વારા લીધેલ લોનનો અભ્યાસ કરો. સમયમર્યાદા કરતાં ઓછા સમયમાં ફાયદા સાથે લોન ચૂકવે થાય તે માટે શું કરી શકાય? તમારા ઘરમાં ચાલતાં વીમા પોલિસીનો અભ્યાસ કરો.
- ઘરમાં ઉપયોગમાં ન આવતા સામગ્રીનો ઉપયોગ કરીને નવી વસ્તુઓ બનાવો અને તેના આધારે પુનઃઉપયોગ અને પુનઃપ્રક્રિયા વિષે માહિતી ગ્રહણ કરી આસપાસના લોકો સાથે ચર્ચા કરો.(દા.ત. પક્ષી નો માળો) દા. ત. જૂની CD માંથી તોરણ બનાવવું, પેનના ખાલી ઢાંકણનો ઉપયોગ કરી કઈ બનાવવું.
- દરરોજ ૫ મિનિટ માટે કોઈ વિષય પર વાત કરવાની પ્રેક્ટિસ કરો અને પછી તે જ વાત લખાણ સ્વરૂપે ઉતારો - બોલી અને લખાણ વચ્ચેની ભિન્નતા વિચાર કરો. (હું બોલું તેમ કરો પરંતુ કરું તેમ નહીં) રમત રમવી.
- ઘરમાં વપરાતા પુનઃપ્રાપ્ય અને પુનઃઅપ્રાપ્ય સ્ત્રોતની યાદી બનાવો તથા ઉર્જા સરક્ષણ માટે ક્યાં નાના કામ કરી શકાય એની યાદી બનાવી ઘરમાં અથવા તો ગામના લોકોને તે માટેની સમજણ આપો.
- તમારા ઘરના સભ્યોની જન્મતિથિને હિન્દુ પંચાંગ મુજબની તિથિવાર યાદી બનાવી ઉજવણી કરવી તેમજ તિથિ પ્રમાણે ઉજવાતા તહેવારોની યાદી તૈયાર કરવી.
- તમારા આજુબાજુના જુના લોકગીતો, કહેવતો એકત્ર કરો અને એનો અર્થ અને ઉપયોગ કેવી રીતે થાય છે તે લખો.

16. ઘરના જુના ફોટો આલ્બમમાંથી કોઈ જૂના ફોટા પસંદ કરો અને એ ફોટાની પાછળ છુપાયેલી વાર્તા અથવા સ્મૃતિને લખાણ સ્વરૂપે રજૂ કરો.
17. તમારા રોજિંદા જીવનમાં તમને જે અજાણી કે નવી ભાષાની વાતો મળી છે (જેમ કે "સેલ્ફી", "કિલીવરી", "ઓર્ડર") તેના ગુજરાતી અનુવાદ શોધો અને તેનો ઉપયોગ કરી વાક્યો બનાવો.
18. તમને ગમતી એક રમત પસંદ કરો તે કેવી રીતે રમવી? તેનાં નિયમો જાતે બનાવી તેનાં વિશે નોંધ લખો અને ચર્ચા કરો.
19. તમારાં ઘરના ઓરડાઓનું ક્ષેત્રફળ શોધો. શું બધા જ ઓરડાનું માપ એક સરખું છે? તમારાં ઘરની બાજુમાં આવેલ વૃક્ષની અંદાજિત ઊંચાઈનું માપન કરો. આ સિવાય ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરી જુદી-જુદી વસ્તુઓનું માપન કરતાં શીખો.
20. તમારાં ઘરની નજીક આવેલ વૃક્ષોના ક્યારા બનાવો. ઉનાળામાં પાણી આપવા માટેની કોઈ યોજના બનાવો. (દા.ત. માટલાં પિયત પદ્ધતિ)
21. ગુજરાતી સમાચારમાં આવતા જુદા જુદા શીર્ષકો (headlines) ભેગા કરો અને એમાંથી પોતાનું એક કલ્પિત સમાચાર પત્ર બનાવો.
22. તમારાં ઘરમાં પ્લાસ્ટિકનો કયા કયા ઉપયોગ થાય છે તેની નોંધ કરો. પ્લાસ્ટિકના બદલામાં બીજો શેનો ઉપયોગ કરશો તે વિચારો.
23. આજુબાજુમાં થતા પ્રદુષણો ની યાદી બનાવો અને તેને કઈ રીતે નિવારી શકાય તેની વિગતવાર ચર્ચા કરો.
24. **ફૂડ લેબલ વાંચો – દાવો ચકાસો**
 - ઘરમાં આવતા તૈયાર પેકેટ પરના ફૂડ લેબલ વાંચો.
 - તે વસ્તુની જાહેરાતમાં કે પેકેટ ઉપર કરેલા દાવા જેવા કે 'Whole Grain', 'Multi Grain', 'No Maida', 'Low Fat', 'High Protein', 'No Artificial Preservatives' અને 'No Added Sugar' વગેરે સાચા છે કે ખોટા તે ચકાસો.
 - તમારાં ઘરમાં પડેલી એક્સપાયરી દવા શોધી તેનો નિકાલ કરો.
25. તમારી આસપાસ આવેલા ઐતિહાસિક પર્યટક સ્થળોની મુલાકાત વિશે લખો તથા તમારાં મિત્રને પત્ર લખી મુલાકાત લેવા જાણ કરો.
26. તમારાં ઘરમાં કેટલાં ટુ-વિહલર/ફોર-વિહલર છે? તે ક્યાં ઇંધણથી ચાલે છે? મહિને તે કેટલા લિટર વપરાય છે ? તેનો ખર્ચ શું? તેની જગ્યા પર બચત કરવા અન્ય વિકલ્પ વિચારી શકાય?
27. તમારા આડોશ – પાડોશમાં લગાવેલ સોલર રૂફટોપની મુલાકાત કરો તથા વીજળી બિલમાં કેટલો ઘટાડો થાય છે તેનાં વિશે ચર્ચા કરો.
28. તમારાં પરિવાર સાથે તમને ગમતા રાષ્ટ્રીય નેતા કે રાષ્ટ્રવાદને લગતી ફિલ્મ નિહાળો. દા. ત. ઉરી, બોર્ડર વગેરે
29. જમીન/વન્યજીવન સંસાધનો પર ચાર્ટ અને નકશાઓ તૈયાર કરો.

30. Food In – Food Out: ઘરમાં શું લાવીશું – શું નહીં તે નક્કી કરો

- ઉપરની પ્રવૃત્તિ પછી ઘરમાં આવતા તૈયાર પેકેટમાંથી સ્વાસ્થ્યની દૃષ્ટિએ કયા ખરેખર લાવવા યોગ્ય છે અને કયા નહીં તેની યાદી તૈયાર કરો.

31. મિત્ર સાથે ચાલવું અને વાત કરવી

મૂલ્ય: મિત્રતા, સંવાદશક્તિ

પ્રવૃત્તિ: તમારા મિત્ર કે પરિવારના સભ્ય સાથે રોજ સાંજે ચાલવા જાઓ અને જીવનના લક્ષ્યો, ભાવનાઓ અને મૂલ્યો વિશે વાત કરવી અથવા આજના દિવસ દરમિયાન શું બન્યું વગેરે વિષે વાતો કરવી.

32. ઘરે જૈવિક ખાતર બનાવો (Prepare organic compost at home): રસોડાના કચરામાંથી વર્મી/કંપોસ્ટ બનાવવી

33. સ્વચ્છતા અભિયાન

મૂલ્ય: સામાજિક જવાબદારી, સ્વચ્છતા

પ્રવૃત્તિ: નજીકના વિસ્તારમાં કે ઘરની આસપાસ સાફસફાઈ અથવા પ્લાસ્ટિકના કચરા માટે એક ડ્રાઈવ ચલાવો. હાથમોજા, થેલી અને સાફસફાઈ સામગ્રી લો. પછી તેની અનુભૂતિ વિશે લખો કે કેમ સ્વચ્છતા જરૂરી છે.

34. એલઈડી ચલાવો – ચેલેન્જ

પ્રવૃત્તિ: ઘરમાં જૂની બત્તીઓ બદલીને એલઈડી બલ્બ લગાવવો.

લક્ષ્ય: ઊર્જાની બચત અને વીજબીલ ઘટાડો કરવો.

35. ખેડૂત ઈન્ટરવ્યુ (Interview of a farmer): ગામના ખેડૂતનો વાવેતર, સમસ્યાઓ, અને ચુકિતઓ વિશે ઈન્ટરવ્યુ લો.

36. કુદરતની શાંતિ – મૌન ધ્યાન

મૂલ્ય: આત્મશાંતિ, ધ્યાન, આંતરિક સમજ

પ્રવૃત્તિ: ઉદ્યાનમાં કે ખુદ્દી જગ્યાએ ૨૦ મિનિટ મૌન બેસો. અવાજ, સુગંધ, ચિતારનો અનુભવ કરો. પછી પોતાના લાગણીઓ વિશે લખો. આસપાસના પક્ષીઓના અવાજ સાંભળી પક્ષીઓના નામ નોંધો.

37. વીજળી વિના એક કલાક

પ્રવૃત્તિ: દર અઠવાડિયે એક અડધા કલાક માટે બધા વીજળીના સાધનો બંધ રાખવા અને મીણબત્તીના પ્રકાશમાં વાંચન કરવું કે બોર્ડગેમ રમવી, કુદરતી પવનનો અનુભવ કરવો. (વીજળી બચાવવી અને એકતાનો અનુભવ કરવો.)

38. બટાકા પોંઆ અથવા તેનાં જેવી કોઈ એક વાનગીનો નાસ્તો જાતે તૈયાર કરો. ઘરના સૌ સભ્યો સાથે મળીને આ નાસ્તો કરો.

39. પગપાળા અથવા સાઈકલ અભિયાન તથા પબ્લિક ટ્રાન્સપોર્ટ

પ્રવૃત્તિ: નાની-મોટી જગ્યાએ જતા વાહનના બદલે સાઈકલ ચલાવવી કે ચાલીને જવું. તેમજ ન ચાલે ત્યાં પબ્લિક ટ્રાન્સપોર્ટ વાપરવું. (પ્રદૂષણ અટકાવવું, ઊર્જા બચાવવી અને આરોગ્ય સુધારવું)

40. વડીલ સાથે શાકભાજી માર્કેટની મુલાકાત લેવી (Vegetable market visit): બજારમાં તમે ગયા તે સમયે કયા શાકભાજી ઉપલબ્ધ છે અને તેનો ભાવ શું છે તે જાણો .

41. નેતૃત્વ વોક

મૂલ્ય: નેતૃત્વ, દષ્ટિ

પ્રવૃત્તિ: તમારા વિસ્તારમાં ચકાસો કે શું સુધારાની જરૂર છે (જેમ કે કચરો, પાર્કિંગ વગેરે). તમારા મિત્ર કે શાળા સાથે મળીને એમાં પરિવર્તન લાવવાનું આયોજન કરો.

42. ઘરેલું પશુપાલન માટે નાનું મોડેલ બનાવો (Prepare a livestock model): પોતાની ચુકિત મુજબ નાનું પશુપાલન મોડેલ બનાવો જેમાં પશુઓ માટે વાડો, પાણીની વ્યવસ્થા, છાપરું હોય.

43. ડિજિટલ ડિટોક્સ દિવસ

મૂલ્ય: આત્મનિયંત્રણ

પ્રવૃત્તિ: દર ૧૫ દિવસે ૧ દિવસ સોશિયલ મીડિયા અને ફોનથી દૂર રહી સમય વાંચન, લેખન, અથવા કુટુંબ સાથે વિતાવવો.

44. પોસ્ટર/વિડીયો કેમ્પેઇન

પ્રવૃત્તિ: વીજળી બચાવવી, પ્લાસ્ટિક ટાળવું કે વૃક્ષ વાવો જેવા વિષય પર પોસ્ટર કે નાનો વિડિયો બનાવવો અને ઓનલાઈન શેર કરવો. (સામૂહિક જાગૃતિ ફેલાવવી.)

45. યોગાસન (Yogasana): બાળકે તાડાસન, વૃક્ષાસન, ભુજંગાસન, પશ્ચિમોત્તાનાસન, પ્રાણાયામ અને ધ્યાન જેવા યોગાસન કરવા.

46. તમારી આસપાસ મળતી વિવિધ વસ્તુઓ જેવી કે શેમ્પૂ બોટલ/પાઉચ, વિવિધ બોક્સ ભેગા કરી તેની કંપનીનું નામ, વજન, મેન્યુફેક્ચરર ડેટ, એક્ષપાયરિ ડેટ વગેરે બાબતોનો નોંધ કરો.

47. તમારા ગામમાં ન રમાતી રમતોની યાદી અને તેના નિયમો તૈયાર કરી તમારા મિત્રો સાથે રમવાનો પ્રયત્ન કરો.

48. ઘરે પડેલા કે તમારા મિત્રો પાસેથી તૂટેલા-ફૂટેલા સેલ વાળાં રમકડાં એકત્રિત કરી તેને જોડીને ફરીથી ચાલતું-ફરતું કરો.

49. વિવિધ વૃક્ષોના પાંદડા એકત્રિત કરી જુદા જુદા આકારો/આકૃતિ, ગણિતના આકારો, વિવિધ ડીઝાઇન, તેમજ રંગોળી વગેરે તૈયાર કરવા જણાવો.

50. બાળકને તેઓના બે-ત્રણ મિત્રો સાથે મળી માટી, નાના નાના લાકડા, પાંદડા, જુના છાપા વગેરે લાવવા કહો ત્યારબાદ તેમાંથી તેને એક બાળ ગાર્ડન તૈયાર કરવા જણાવો. બાળક જ્યારે બાળગાર્ડન તૈયાર કરતા હોય ત્યારે તેઓની સામાજિક-પ્રત્યાયન કૌશલ, કળા, સર્જનાત્મકતાને નિહાળો.

51. બાળકને એક મિનીટ ગેમ્સ રમવા કહો જેમાં નીચે મુજબની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ કરવો.

- અંગ્રેજી ભાષામાં કોઈ બે વાક્ય આપો અને તેને એક મિનીટમાં કેટલી વખતે બોલે છે તે નોંધો.
- છાપામાંથી કોઈ એક શબ્દ/સમાચાર શોધવા કહો.
- ગામના લોકોનાં નામ બોલવા કહો વગેરે